

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

28.11.2023

Vår referanse

2023/6621

Deres dato:

«RefDato»

Deres referanse

«Ref»

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Telefonnummer til saksbehandler

Camilla Kvitberg Lehne, 776 42 226

Høring om ny grense elv/sjø i Målselv

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til brev fra Miljødirektoratet, 5. mai 2023, hvor de ber Statsforvalteren fastsette ny grense mellom elv og sjø i Målselv.

Vi sender nå forslag til fastsettelse av juridisk grense mellom elv og sjø i Målselv på høring og offentlig ettersyn i 6 uker. **Frist for innspill er 18. januar 2024.**

Innspill sendes til sftfpost@statsforvalteren.no eller til Statsforvalteren i Troms og Finnmark, postboks 700, 9815 Vadsø. Merk innspillet med saksnr. 2023/6621 og «Anadrome vassdrag – fastsettelse av juridisk grense elv / sjø – Målselv kommune».

Spørsmål kan rettes til Camilla Kvitberg Lehne på epost: camilla.lehne@statsforvalteren.no eller på telefon: 77 64 22 26.

Bakgrunn

Målselv kommune har hatt en prosess med å fastsette ny grense for elv og sjø i Målselva siden 2018, da de mottok et krav om dette. Bakgrunnen for kravet var endringer av marbakken i området der gjeldende grense ble satt i 1973. Det ble vedtatt en grense, som senere ble opphevet av kommunestyret i Målselv kommune med begrunnelse i at saksgrunnlaget som ble forelagt kommunestyret inneholdt vesentlige feil og mangler. Fastsetting av grense mellom elv og sjø i Målselva krever vedtak fattet i to kommuner, Målselv og Senja. Miljødirektoratet har vurdert at det er mest hensiktsmessig at Statsforvalteren i Troms og Finnmark overtar ansvaret for å fatte vedtak om grense mellom elv og sjø i Målselv.

Formålet med grensesettingen er å sikre oversiktlige bruksforhold og enklere kunne håndheve fiskeregler. Grunneiere, interesseorganisasjoner, fiskere, enkeltpersoner, Statsforvalteren, politimesteren eller Miljødirektoratet kan fremme krav om ny grense for elv og sjø, jf. § 31 første ledd i lakse- og innlandsfiskloven. Hvis nødvendig kan det også fattes vedtak om ny grense uten at det foreligger krav, jf. § 31 andre ledd i laksefisk og innlandsfiskloven. Det kan fremmes krav dersom forholdene i vassdraget eller tilstøtende sjøstrekning er vesentlig endret eller dersom det er gått 10 år siden sist grensen ble vedtatt jf. § 31 fjerde ledd. Fastsettingen av grense mellom elv og sjø er en administrativ avgjørelse og det er ikke adgang til å klage på vedtaket etter forvaltningsloven jf. § 31

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no

Sikker melding:

www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

tredje ledd. Når et vedtak er fattet kan partene innen tre måneder kreve spørsmålet avgjort ved rettslig skjønn. Grensen er gyldig tre måneder etter vedtaket er fattet hvis det ikke er kommet krav om dette jf. veilederen for fastsetting av grense elv og sjø.

Bestemmelsen om grense sjø/elv gjelder ikke vurdering av eiendomsgrenser mellom private rettighetshavere etter vassdragsloven. Skillet mellom elv og sjø er avgjørende for bruken av området. I områder som er definert som elv, gjelder bestemmelser for fisketid, redskapsbruk og lignende. Når fisket er åpent for kortsalg kan alle fiske laksefisk i sjøen inn til grense elv/sjø. Utenfor fiskeperioden skal alt fiske foregå minst 100 meter fra grensen. Dermed påvirker ny grense elv/sjø hvor det kan praktiseres fritt fiske i henhold til fiskebestemmelsene i sjø.

Dersom bakgrunnen for et krav er rent reguleringstekniske forhold, kan det i enkelte saker løses ved endring i fiskebestemmelsene. Statsforvalteren har hjemmel til å regulere alt fiske i en 2-kilometerssone utenfor elvemunningen i forskrift om fiske i sjøen nær vassdrag, Troms. I tillegg kan bestemmelsene i forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjø endres ved hver hovedregulering.

Prosess ved fastsetting av grense sjø/elv i Målselv

Statsforvalteren har fulgt Miljødirektoratets veileder for fastsetting av grense elv/sjø.

Hovedregelen er at elva går så langt den slutter å grave mot marbakken ved fjære sjø. Det skal være mulig å merke grensene og i noen tilfeller må den justeres av praktiske årsaker. I deltaområder kan det være vanskelig å finne et klart skille. Som regel bør da grensa settes ved kanten av deltaet og elva omfatter hele området. Der deltaet er så stort at det er unaturlig å betegne hele området for elv, skal det legges vekt på vannstandshøyde, strandlinjens konfigurasjon, dybdeforhold og elvemunningens topografi over vann, og flora og fauna i området.

Vedtak om grense mellom elv og sjø skal fattes på grunnlag av befaring, høring og retningslinjer.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark gjennomførte en befaring av Målselva 21. september 2023. Vi har mottatt noen innspill etter denne befaringen. Disse har vi vurdert og svart ut i egne brev. Veilederen for fastsetting av grense sjø/elv sier at forslaget skal sendes ut på en begrenset høring, men vi har sett gjennom de innspill vi har fått så langt i prosessen at det er et ønske fra flere om å bli inkludert i høringsrunden. Vi vil derfor legge forslaget ut på vår hjemmeside, i tillegg til at vi ber Målselv og Senja kommune om å publisere høringen på deres hjemmesider.

Vi har også bedt om en vurdering fra Fiskeridirektoratet av området utenfor grense sjø/elv. Fiskeridirektoratet har vurdert hele Målselvfjorden utenfor dagens grense sjø/elv som følger:

«Fiskeridirektoratets vurdering er at fjorden kun i begrenset omfang benyttes av yrkesfiskere. Aktiviteten er høyest ytterst i fjorden.

Det er verdt å merke seg forskjellen på et gyteområde registrert av Fiskeridirektoratet etter intervjuer med fiskere, og et gytefelt for kysttorsk registrert av Havforskningsinstituttet. Førstnevnte er fiskerkunnskap om hvor det finnes torsk med rennende rogn, mens sistnevnte er naturvitenskapelig kartlegging av mengde og geografisk fordeling av torskeegg.

Vi har ikke data til å konkludere om omfanget av et evt. fritids- og turistfiske i Målselvfjorden, men innspill fra bygdelag tyder på at fisket er ikke ubetydelig. Det er viktig at dette fisket er tilstrekkelig belyst og det er redegjort for konsekvenser før vedtak om ny grense fattes.»

Fiskeridirektoratet ber også om å få tilsendt forslag på ny grense når den foreligger.

Hjemmelsgrunnlag

Bestemmelsene i lakse- og innlandsfiskeoven § 31, første ledd gir myndighet til å fastsette grense mellom elv og sjø. Vedtak etter første ledd kan gjøres etter krav fra fiskeberettigede, lokale fiskeorganer, statsforvalteren, politimesteren eller Miljødirektoratet. Bestemmelsene i annet ledd gir myndighet til å fatte de samme vedtak uten at det foreligger krav om det.

I 2021 ble myndigheten delegert til Statsforvalteren av Klima- og miljødepartementet. Både Statsforvalteren og kommunen har dermed myndighet til å fastsette grensen for elv og sjø, og Statsforvalteren skal primært bruke denne myndigheten hvor slik grense ikke er fastsatt.

Gjeldende fiskebestemmelser

Flere innspill var også knyttet til fiske i sjø og bekymring for at en eventuell ny grense vil ha innvirkning på dette. Vi ser det som nyttig å tydeliggjøre hvilke fiskebestemmelser som er gjeldende i dag, slik at konsekvenser ved et vedtak om ny grense blir synlig.

Utenfor vassdrag med bestander av anadrome laksefisk er alt fiske etter anadrome laksefisk og saltvannsfisk forbudt fra grense sjø/elv og 100 meter ut i sjø (100-metersonen). Når det er tillatt å fiske i elva, er det også tillatt å fiske i 100-metersonen, jf. § 3 i forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Det er fastsatt en fredningssone utenfor grense sjø/elv i Målselva, fra bekkeutløpet ved Sandneshamn til Revnes (grensepunkt DB 013929, DB 029929). Fisket i fredningssonen reguleres etter forskrift om fiske i sjøen nær vassdrag, Troms. I sjøen utenfor grense elv/sjø i Målselva er alt fiske forbudt i perioden 1. mai- 30. september med unntak av:

- Fiske etter anadrome laksefisk med stang og håndsnøre, innenfor de rammene som gjelder for 100-metersonen.
- Fiske etter saltvannsfisk med stang, håndsnøre og dorg, innenfor de rammene som gjelder for 100-metersonen.
- Fiske etter saltvannsfisk med andre redskaper skal foregå minimum 500 meter fra grense sjø/elv, forutsatt at hele fangst delen til enhver tid er minimum 5 m under havoverflata.

Fra 1. oktober- 30 april er området ikke fredet, men alt fisket må foregå i en avstand på 100 meter fra grense elv/sjø.

Statsforvalterens vurdering og forslag til ny grense elv/ sjø

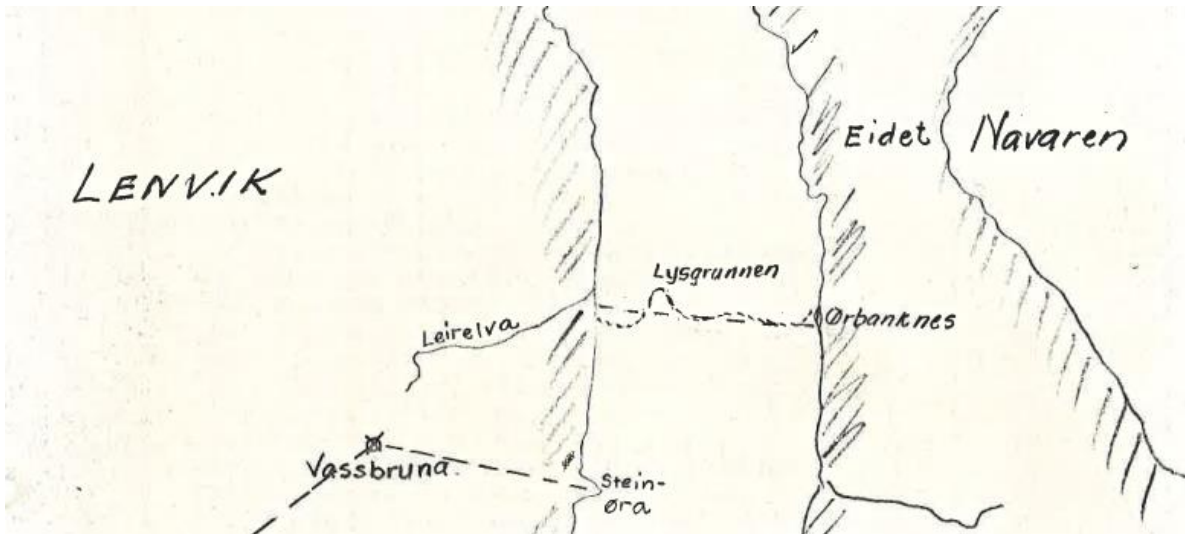
Det er 50 år siden dagens grense for elv/sjø ble vedtatt, dermed er et krav om ny vurdering berettiget. I tillegg har det skjedd en endring av marbakken i området.

For å vurdere endringen av elvedeltaet er det avgjørende at vi vet hvor dagens grense går. Det foreligger ikke koordinater for dagens grense, og vi er blitt oppmerksomme på at dagens grense er noe uklar. Vi vil derfor redegjøre for vår forståelse av dagens grense. Grensen ble vedtatt i lensmannsskjønn i 1973 og er utgangspunktet for Statsforvalterens vurdering av ny grense. I skjønnet er denne grensa beskrevet som følgende:

«Grensen mellom elv og sjø ved Målselvas utløp fastsettes til en rett linje trukket fra en klippeblokk ca. 150 meter innenfor (sønnenfor) Ørbanknes på fjordens østre side (i dag foreløpig markert med hvitt kors i linjestolpe nr. 423) og til en meget stor klippeblokk, kalt «Storsteinen», ca. 200 meter innenfor (sønnenfor) utløpet av Leirelva i Lenvik, på fjordens vestre side.»

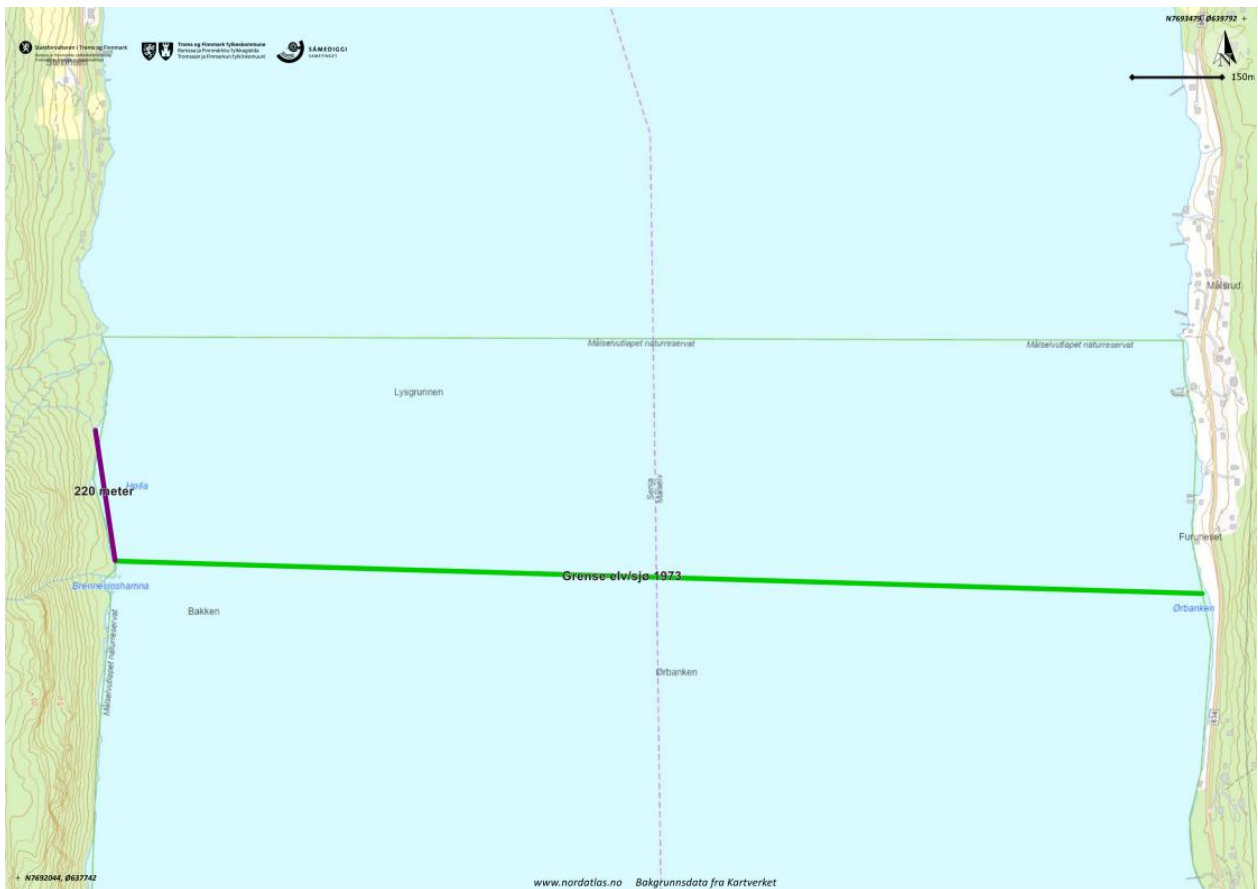

Lensmannsskjønnet har også en tegning av grensen som ble bestemt (figur 1).

Figur 1: Grensen for elv/sjø ble tegnet inn i lensmannskjønn fra 1973.

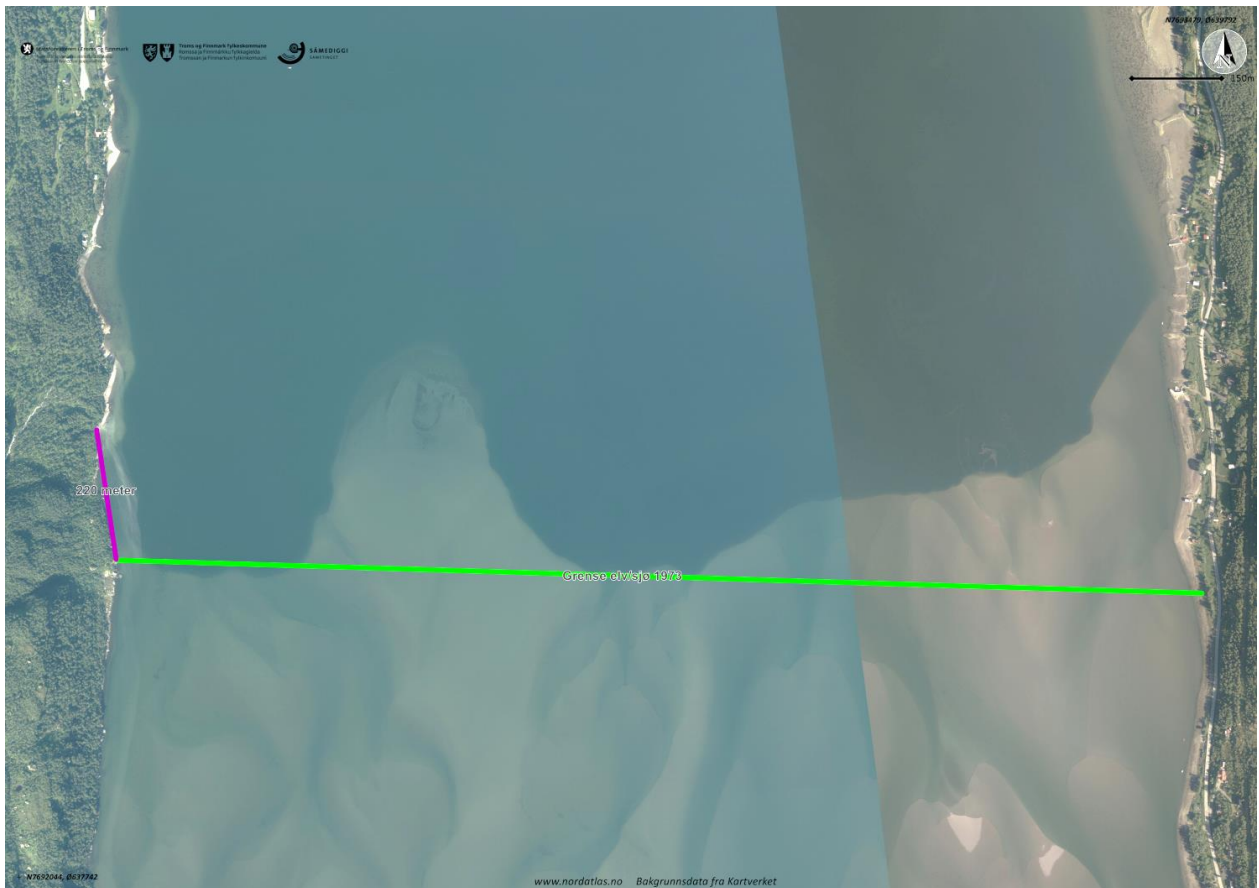
Denne grensen er noe unøyaktig da avstanden mellom klippesteinen og utløpet av Leirelva, som er tegnet inn, ikke samsvarer med det som er beskrevet over. Vi forholder oss derfor til grensen slik den er beskrevet med ord, og ikke til tegningen. Med de beskrivelser som er skrevet i skjønnet, tolker vi dagens grense slik den er markert i figur 2.

Figur 2: Dagens grense for elv/sjø er markert med grønn strek. På Senjasiden er grensen avmerket fra «Storsteinen», ca. 220 meter fra et av utløpene til Leirelva, som deler seg i tre. Kilde: Nordatlas

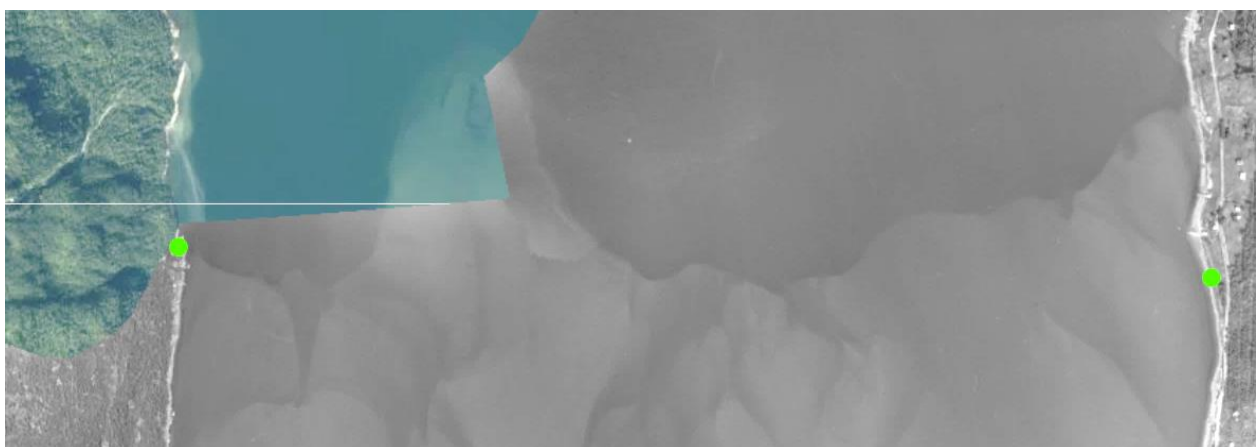

Her har vi tatt utgangspunkt i ett av tre utløp fra Leirelva og den største klippeblokken i området på vestsiden av Målselva.

Figur 3: Figuren viser grense elv/sjø fra 1973 på et flyfoto fra 2022. Kilde: Nordatlas.

Vi målte ca. 220 meter til klippeblokken som går under navnet «Storsteinen». Denne avstanden mener vi er innenfor godkjent feilmargin på avstanden skjønnet refererer til, da denne klippeblokken er en nøyaktig og konkret beskrivelse. Et kartutsnitt med flyfoto fra 1972 (figur 4) viser Målselvutløpet slik det så ut da grensen ble bestemt i 1973. En sammenligning av figur 3 og figur 4 viser at det har vært en endring i elvedeltaet.

Figur 4: Flybilder fra 1972 viser datidens elvedelta. Grensepunktene fra 1973 er markert med grønn sirkel på begge sidene av utløpet. Kilde: Norge i bilder

På vestsiden ser det ut til at forskyvning av sand har ført til at området er blitt grunnere mot land. Lysgrunnen består av fast grunn og fremstår tilnærmet uendret. Øst for Lysgrunnen har det vært en endring midtfjords, ved at marbakken går lengre ut i dag. De største endringene ser ut til å være mot land på østsiden av fjorden, der sand har samlet seg slik at området er grunnere enn det var i 1972.

I veilederen anbefales det å sette grensen i en rett linje, samtidig som grensen bør gå langs marbakken. I noen tilfeller er det mest hensiktsmessig at grensen settes med en knekk for å kunne følge marbakken. Vi har vurdert at Måselva er et slikt tilfelle.

Forslag til ny grense for elv og sjø i Måselv

Statsforvalteren foreslår en ny grense sjø/elv for Måselv som vist i figur 5. Den nye grensen medfører en endring på østsiden av fjorden (i Måselv kommune) og forblir den samme som dagens grense på vestsiden (i Senja kommune). Grensen foreslås fastsatt fra «Storsteinen» i Senja til et knekkpunkt midtfjords (koordinat 7692547N 638807Ø), og videre til det ytterste punkt på moloen som strekker seg ut fra eiendom 1/36 (tabell 1) i Måselv. Forslaget til ny grense er markert med grønn strek i figur 5.

Tabell 1: Vassdrag, vassdragsnummer og koordinater for forslag ny grense elv/sjø.

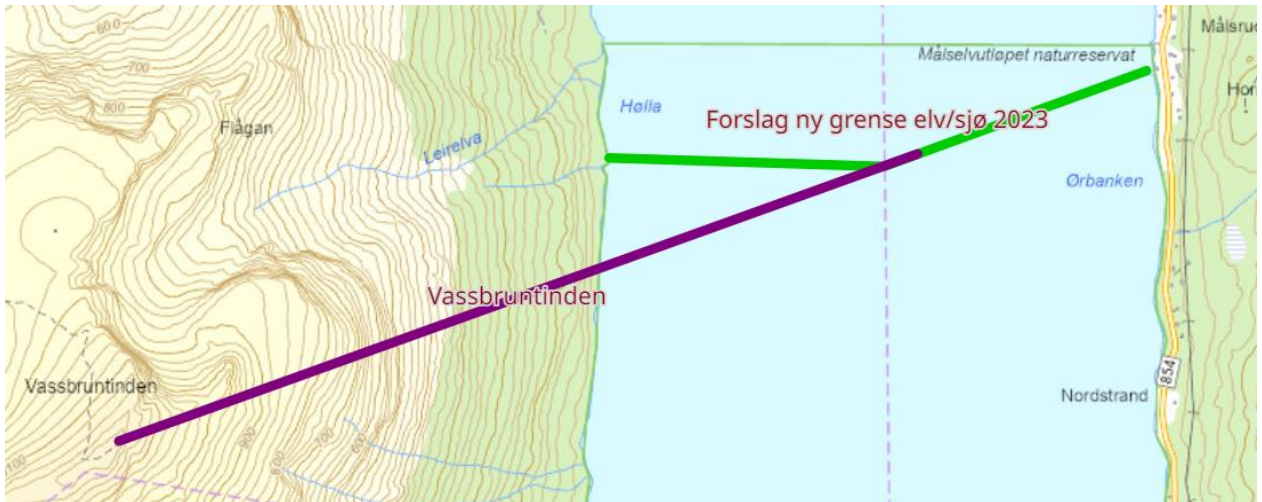
Vassdrag	Vassdragsnummer	Forslag ny grense
Måselv	196.Z	7692860N 639670Ø 7692547N 638807Ø 7692576N 637906Ø

Figur 5: Statsforvalterens forslag til ny grense for elv/ sjø tar utgangspunkt i grensen fra 1973 og krysser med en rett linje fra moloen i øst. Forslaget er markert med grønn farge.

Grensen får en knekk midtfjords der to rette linjer møtes, den ene er den opprinnelige grensen for elv/sjø fra vest og den andre er en rett linje fra moloen i øst til det høyeste punktet på Vassbruntinden i Senja kommune (se figur 6).

Figur 6: Figuren viser forslaget med illustrasjon av utgangspunktet på høyeste punkt på Vassbruntinden. Kilde: Nordatlas.

Statsforvalteren mener dette forslaget tar hensyn til de endringer som har skjedd siden 1973. Oppsamling av sand har ført til at området utenfor grense elv/sjø i Målselv har blitt grunnere og det er derfor behov for at grensen oppdateres. Den foreslåtte grensen følger marbakken med unntak av Lysgrunnen.

Det har vært små endringer ved land på vestsiden, men vi vurderer at disse ikke er store nok til å flytte grensen på denne siden av fjorden. Området mellom land og Lysgrunnen er dypt og ser ut til å være tilnærmet uendret siden 1972. Fordi Lysgrunnen har dypområder på øst- og vestsiden, ser vi det ikke som naturlig å regne området som elv. Den foreslåtte grensen forblir derfor uendret fra vest til den når marbakken midtfjords. Fiskeaktivitet utenfor 100 meter og 500 meter fra grensa i Senja kommune rammes ikke av forslaget.

På østsiden, i Målselv kommune, vil den foreslåtte grensen innskrenke området for fritt fiske, og dette blir merkbart for fiskere fra land. Grensen foreslås ca. 320 meter nord for dagens grense på landsiden. For sportsfiskere på land betyr dette at de må stå tilsvarende lengre nord enn de gjør i dag. Fra grensepunktet på Målselvsiden følger grensa marbakken til midtfjords og avstanden til dagens grense avtar mot midten av fjorden. Dermed blir ikke konsekvensene like store for fiskere med stang og håndsnøre i båt, herunder fritids- og turistfisket. Da 500 metersonen står i forhold til grense sjø/elv vil forslaget ha innvirkning på denne sonen. Dette kan ha betydning for garnfisket, men innvirkningen er størst nært land og avtar mot dypere sjø der forholdene er mer egnet for dette fisket. Vi anser derfor konsekvensene for denne gruppen å være akseptable. Det er ingen sjølaksefiskeplasser registrert i berørt område. For fiskere med andre redskap, vurderer vi ingen konsekvenser da dette fisket krever en viss dybde og foregår ifølge Fiskeridirektoratet i de ytre delene av fjorden.

Vi vurderer at den nye grensen sikrer et oversiktlig bruksforhold, da marbakken er godt synlig fra land ved fjæra sjø og det blir enklere for både fiskere og oppsyn å vurdere hvor det er tillatt å fiske.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Statsforvalteren har fulgt veilederen for fastsetting av grense elv/sjø og vi har lagt vekt på innspill både fra lokalt kjente og fra Fiskeridirektoratet. Fjordsystemet er godt kartlagt over tid og historiske flyfoto viser endringer i utløpet av Måselva. Kunnskapsgrunnlaget anses som tilfredsstillende for å foreslå ny grense for elv/sjø i Måselv jf. § 8. Førre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse jf. § 9. Konsekvensene av foreslått grense gir ingen negative påvirkninger på naturmangfoldet. Den største konsekvensen vil etter all sannsynlighet være at det blir et noe redusert fiske etter anadrome laksefisk i utløpssonen av Måselva. Samlet belastning av et redusert fiske vurderes som positivt for bestandene av anadrome laksefisk i Måselv jf. § 10.

Med hilsen

Lisa Bjørnsdatter Helgason (e.f.)
Miljødirektør

Camilla Kvitberg Lehne
fiskeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Fastsette grense mellom elv og sjø (1)
- 2 Fastsetting av grense elv-sjøe Maalselva

Kopi til:**Mottakerliste:**

MÅSELV KOMMUNE	Mellombygdveien 216	9321	MOEN
SENJA KOMMUNE	Postboks 602	9306	FINNSNES
BYGDELAGET SAMHOLD	c/o Cato Olsen Mellombygdveien 184	9321	MOEN
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV TROMS	Eidvegen 666	9105	KVALØYA
INDRE SENJA JEGER OG FISKEFORENING	c/o Andreas Eggø Skognesveien 896	9372	GIBOSTAD
MÅSELV JEGER OG FISKERFORENING	c/o Ulf Boger Tiurveien 30	9325	BARDUFOSS
MÅSELV KYSTLAG	Andselv	9325	BARDUFOSS
MÅLSNES SMÅBÅTHAVN BA	Postboks 3	9329	MOEN
NATURVERNFORBUNDET I TROMSØ OG OMEGN	c/o Naturvernforbundet i Troms Postboks 924	9259	TROMSØ
NEDRE MÅSELV ELVEIERLAG SA (NME)	Elvstøa 25	9322	KARLSTAD
NÆRINGSUTVIKLING I ROSSFJORDBYGDA (NUR)	c/o Rita Myrvang Sultindvikveien 15	9302	ROSSFJORDSTRAUMEN
SAMARBEIDSUTVALGET FOR MÅSELVWASSDRAGET	v/Tor Kvammen Bakkehaug	9336	RUNDHAUG

ØVERBYGD JEGER- OG FISKERFORENING	Postboks 185	9335	ØVERBYGD
Øystein Nilsen	Akkarvegen 2	9100	KVALØYSLETTA
Øyvind Steinhaug Olsen	Aspveien 12	9440	EVENSKJER
Åse Marie Grimstad	Ankervegen 13	9014	Tromsø
Beate Nilsen Horn Rognli	Ole A Rustens Vei 9	9325	Bardufoss
Arne Furu	Karlstadveien 1001	9322	KARLSTAD
Elling Agnar Eriksen	Postboks 1037	9326	Bardufoss
Gro Mari Kampevoll	Karlstadveien 997	9322	Karlstad
Inge Steinhaug Olsen	Eldaskogveien 20	9475	Borkenes
Jan-Christer Fristedt Hernes	Vikaveien 210	9303	SILSAND
Jorunn Synnøve Grimstad	Målsnesveien 2248	9321	Moen
Kari Kristense Johannessen	Akkarvegen 2	9100	KVALØYSLETTA
Per Ørjan Eriksen	Postboks 1055, Trostveien 8	9325	BARDUFOSS
Pål Steinhaug	Ingrid Bø Lædre, C/O Refsnesskogen 48B, 1512 Moss, Fjellknattveien 8	1785	HALDEN
Svein Tore Grimstad	Målsnesveien 2248	9321	MOEN
Torstein Andersen	Målsnes, Målsnesveien 2136	9321	MOEN
Hans Brox			
Midt-Troms friluftsråd			
Odd- Helge Utby			
Adresseliste			
BIVDU	c/o Inge Arne Eriksen Rødsvingelveien 35	9516	ALTA
NORGES KYSTFISKARLAG	Postboks 97	8380	RAMBERG
NORGES FISKARLAG AVD TROMSØ	Postboks 59 Sentrum	9251	TROMSØ
Jan - Helge Furu			
Norske Sjølaksefiskere avd. Nordre Nordland og Troms	c/o Roald Skredlund	9302	ROSSFJORDSTRAUMEN
NORSKE SJØLAKSEFISKERE	c/o Norges Bondelag Postboks 9354	0190	OSLO
Norske sjølaksefiskere avd. Nord ved Frode Kjersem	Toras vei 9	9022	KROKELVDALEN
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN